

Na ovaj način Ombudsman BiH može postupati i ukoliko ima saznanja da postoji povreda nećijih osnovnih prava i sloboda, a postoji fizička spriječenost ugrožene osobe da podnese žalbu.

3. Pokretanje istrage

Članak 30.

Kada Ombudsman BiH odluči da žalba ili predmet pokrenut po službenoj dužnosti ukazuje na moguće kršenje prava žalitelja, pokrenut će postupak istraživanja pribavljanjem potrebne dokumentacije, traženjem izjašnjenja odgovorne strane, uvidom u odgovarajući spis, razmatra mogućnost medijacije u cilju mirnog i efikasnog rješavanja slučaja predstavljenog u žalbi i slično.

O poduzetim mjerama će se izvjestiti podositelj žalbe, tijelo vlasti, odnosno odgovorna strana na koju se odnosi slučaj i zatražit će se u određenom roku izjašnjenje od odgovorne strane. Taj rok može biti produžen ukoliko okolnosti to zahtijevaju.

Odbijanje postupanja po zahtjevu Ombudsmana BiH smatrat će se odbijanjem suradnje o čemu se neposredno izvještava više tijelo.

Svaki oblik nesuradnje s Institucijom ombudsmana BiH se evidentira i bit će objavljen u Godišnjem izvještaju.

Ukoliko organ ili služba propusti u ostavljenom roku dostaviti svoj odgovor, odnosno stav može se nastaviti razmatranje žalbe bez traženog odgovora.

Članak 31.

Ombudsman BiH će odgovor tijela vlasti pismeno dostaviti podnositelju žalbe ukoliko se taj odgovor po svojoj prirodi ne smatra povjerljivim ili tajnim i odrediti mu rok za pismeno izjašnjenje o navodima u odgovoru. Ukoliko se iz odgovora tijela vlasti utvrdi da nema osnova za dalje postupanje, stranka će biti obaviještena sukladno članku 35. Ukoliko se podnositelj žalbe ne izjasni o odgovoru tijela vlasti u ostavljenom roku, smatrat će se da je izgubio interes za dalje vođenje postupka.

Članak 32.

Tijekom postupka Ombudsman BiH će posredovanjem među stranama težiti ka sporazumnom rješavanju predmeta.

Ombudsman BiH će u svakoj fazi postupka nastojati učinkovito i kvalitetno završiti predmet.

U tom smislu, Ombudsman BiH će težiti posredovanju među strankama (medijacija) s ciljem sporazumnog rješavanja sporne situacije na koju je ukazano žalbom.

Članak 33.

U tijeku istrage Ombudsman može tražiti pomoć od bilo koje osobe, organa ili službe za koju smatra da može pomoći u rješavanju predmeta. Ombudsman BiH ili osoba kojoj su povjerene određene istražne radnje ima pristup bilo kojem tijelu vlasti ili službeniku u cilju provjere svih potrebnih informacija, obavljanja pojedinačnih razgovora ili proučavanja potrebnih spisa i dokumenata.

Članak 34.

Kada u tijeku istrage Ombudsman BiH utvrdi da izvršenje odluke upravnog organa može proizvesti neprihvatljivo narušavanje prava podnositelja žalbe, može predložiti nadležnom organu da obustavi izvršenje sporne radnje na period ne duži od 10 dana. Tijelo na koje se obustava odnosi, može u roku od tri dana od dana prijema prijedloga, a u svakom slučaju prije izvršenja sporne radnje, odbiti ispoštovati prijedlog, obrazlažući, u pisanom dokumentu naslovljenom na Ombudsmana BiH, razloge za to.

4. Zatvaranje predmeta

Članak 35.

Ombudsman BiH će zatvoriti predmet i donijeti odluku o zatvaranju u sljedećim slučajevima:

- 1) ako podnositelj žalbe bez opravdanog razloga ne učestvuje u postupku i pored poziva od strane Ombudsmana BiH,

- 2) ako podnositelj žalbe odustane od žalbe, a Ombudsman BiH smatra da vođenje istrage na vlastitu inicijativu nema svrhe,
- 3) ako odgovorna strana tijekom postupka otkloni ukazanu povredu prava i sloboda naznačenih u žalbi
- 4) ako strane postignu sporazumno rješenje,
- 5) ako je žalba neosnovana,
- 6) ako Ombudsman BiH nakon provedene istrage utvrdi da postoji neki od razloga iz članka 24. i 25. ovih pravila (neprihvatljive žalbe),
- 7) ako se utvrdi da se ne radi o povredi prava i sloboda koje štiti Ombudsman,
- 8) ako je preporuka prihvaćena ili kad preporuka nije prihvaćena, a Ombudsman je nakon toga poduzeo radnje suglasno Zakonu.

5. Preporuke

Članak 36.

Ukoliko Ombudsman BiH utvrdi da je počinjena povreda prava i sloboda, može dati preporuku tijelima vlasti i službenicima u svrhu usvajanja novih mjera sukladno odredbama Zakona.

Članak 37.

Sve preporuke Ombudsmana BiH bit će dostupne javnosti, osim u slučajevima kad se odnose na povjerljiva i tajna pitanja ili kad podnositelj žalbe izričito zahtijeva da njegovo ime i sadržaj žalbe ne budu otkriveni.

Preporuke, odluke, izvještaje i druge akte donesene u postupku potpisuju ombudsmani BiH ili osobe koje oni ovlaste.

Članak 38.

Javnost rada Ombudsmana BiH se obezbjeđuje, između ostalog:

- obavještavanjem javnosti o pojedinim predmetima putem medija,
- objavljivanjem donesenih odluka i izvještaja,
- postavljanjem odluka i izvještaja na internet stranici Ombudsmana BiH,
- izdavanjem publikacija Ombudsmana BiH

III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

O pitanjima postupka koja nisu regulirana Zakonom i ovim Pravilima ombudsmani će odlučiti u svakom konkretnom slučaju.

Članak 40.

Ova Pravila stupaju na snagu danom donošenja i objavit će se, sukladno Zakonu, u "Službenom glasniku BiH".

Danom stupanja na snagu ovih Pravila prestaju važiti Pravila za funkcioniranje Institucije Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04).

Ombudsmani BiH

Nives Jukić, v. r.

Ljubomir Sandić, v. r.

Jasminka Džumhur, v. r.

Broj Oi-K-521/11
22. 12. 2011. godine

На основу члана 36. став 1. Закона о Омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 19/02, 35/04 и 32/06), омбудсмени за људска права Босне и Херцеговине доносе

ПРАВИЛА

ПОСТУПКА ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА ЉУДСКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилима утврђују се, у складу са Законом о Омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине (у даљњем

тексту: Закон), правила поступања Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Институција) поводом жалби у којима се указује на кршење људских права и основних слобода грађана или које проводе омбудсмени по службеној дужности и уређују друга питања значајна за рад Институције омбудсмена.

Члан 2.

Институција омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине је независна институција успостављена у циљу промовисања добре управе и владавина права, заштите и слобода физичких и правних лица, како је гарантовано посебно Уставом Босне и Херцеговине и међународним споразумима, који се налазе у додатку тог Устава.

Институција омбудсмена БиХ ће у вези с тим надгледати активности институција Босне и Херцеговине, њених ентитета и Брчко Дистрикта.

Члан 3.

Сједиште Институције омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине је у Бања Луци. Институција омбудсмена има канцеларије у Сарајеву, Мостару, Ливну и Брчко Дистрикту, које зависно од потреба може оснивати и у другим мјестима БиХ.

Члан 4.

Поред формирања организационих јединица утврђених чл. 1 Закона о омбудсменима за људска права БиХ ("Службени гласник БиХ", број 32/00, 19/02, 35/04, 32/06.), Институција ће по потреби организовати и рад других организационих јединица.

Члан 5.

Институција омбудсмена промовише и унапређује људска права у Босни и Херцеговини.

У сврху обављања функције из претходног става овог члана, Омбудсмен БиХ идентификује правце развоја људских права и слобода, проблеме и питања о друштвеним програмима и процедурама, укључујући проблематику која се потенцијално може јавити у будућности.

Члан 6.

Институција омбудсмена има печат и друга обилежја у складу с прописима Босне и Херцеговине.

Члан 7.

Институција омбудсмена у раду обезбјеђује равноправну употребу језика и писма народа Босне и Херцеговине.

II. ОПШТА ПРАВИЛА ПОСТУПКА

Члан 8.

Институција омбудсмена БиХ је независна од свих органа државне власти и у вршењу своје функције неће примати никакве наредбе ни упутства.

У извршавању своје функције Омбудсмени БиХ су самостални и ниједан орган нити лице се не може мијешати у пословање Институције.

Члан 9.

Омбудсмени БиХ доносе препоруке, одлуке и извјештаје.

Члан 10.

Против одлука и осталих аката омбудсмена БиХ не могу се изјављивати редовни или ванредни правни лијекови.

Члан 11.

Омбудсмени могу давати општа или посебна овлаштења помоћницима омбудсмена, савјетницима и осталом особљу за истражне или друге радње које морају обавити. Овлаштено особље је дужно да повјерене послове обави благовремено и савјесно.

Члан 12.

Омбудсмени, помоћници омбудсмена, савјетници и остали радници имају идентификационе картице са фотографијом и идентификационим подацима.

Форму идентификационе картице одређују омбудсмени.

Члан 13.

Све процедуралне радње које обавља Институција омбудсмена биће вођене с највећом могућом дискрецијом, како у погледу подносиоца жалбе, тако и у погледу јавних служби и органа.

1. Покретање поступка/Правила поступка

Члан 14.

Поступак пред Институцијом омбудсмена покрене се по правилу на основу жалбе или по службеној дужности (*ex officio*).

Сваки омбудсмен може појединачно проводити активности из претходног става и проводити истрагу, с тим да распоdjела задатака међу њима не зависи од критеријума етничког поријекла подносиоца жалбе.

Омбудсмени заједно дају приједлоге, рјешења и доносе извјештаје.

Члан 15.

Жалба упућена Омбудсмену мора бити поднесена у писменој форми и доставља се поштом или се непосредно предаје Институцији. Услов писмене форме испуњавају и поднесци упућени електронском поштом. Овакви поднесци се сматрају потписанима ако је у њима означен пошиљалац. Ради лакше комуникације с грађанима, Институција омбудсмена ће изградити образац жалбе с напријед наведеним подацима које ће подносилац жалбе попунити.

Члан 16.

Жалба Омбудсмену треба да садржи:

1. Личне податке о подносиоцу жалбе, односно презиме и име подносиоца жалбе, занимање, датум рођења, адреса, и националност уколико подносилац жалбе жели да се изјасни и датум и мјесто рођења.
2. Податке о пуномоћнику односно контакт лицу уколико постоји
3. Податке о органу на који се жалба односи,
4. Кратко навођење чињеница које указују на повреду права
5. Изјаву о томе да ли је и када покренут поступак код другог органа у вези са случајем
6. Изјава жалиоца да ли захтијева да његов/њен идентитет и околности случаја остану у тајности.
7. Датум подношења жалбе и потпис жалиоца.

Образац жалбе садржи и поуку да је поступак пред Институцијом омбудсмена бесплатан и да је жалилац и даље обавезан да користи редовне законске процедуре и поштује рокове утврђене законом за коришћење правних лијекова пред судовима или органима управе.

Уз жалбу се прилажу копије релевантних докумената.

Члан 17.

Ако је писмени поднесак или образац жалбе непотпун или неразумљив, подносилац жалбе ће се позвати да је у одређеном року допуни, а по потреби може се позвати и у канцеларију Институције омбудсмена.

Члан 18.

Жалба Омбудсмену БиХ може бити поднесена и путем законског заступника или пуномоћника, сагласно закону.

Подносилац жалбе или његов пуномоћник дужни су да о свакој промјени адресе и околности које се односе на жалбу обавијесте Омбудсмена БиХ.

Члан 19.

Жалбу може поднијети и група грађана ако се ради о кршењу права по истом основу, с тим да у жалби требају бити назначени сви подносиоци и представник групе. Ако није назначен представник групе, представником се сматра подносилац жалбе који је назначен први у жалби.

Члан 20.

Уколико се више жалби односи на исто чињенично стање, односно исти узрок кршења људских права и слобода,

омбудсмени могу одлучити да се те жалбе споје у један предмет ако то сматрају оправданим.

Сагласност о спајању предмета даје један од Омбудсмена БиХ на писмени приједлог правника задуженог за тај предмет.

Члан 21.

Уколико је у једној жалби наведено више кршења људских права и слобода почињено против истог подносиоца жалбе од стране више одговорних страна или је у жалби наведено да је извршено кршење људских права и основних слобода у односу на више лица због једне или више повреда људских права и основних слобода, Омбудсмен БиХ може, ако то сматра оправданим, ради ефикасности вођења поступка, да изврши раздвајање поступка и да за сваки формира посебан предмет.

Сагласност о раздвајању предмета даје један од Омбудсмена БиХ на писмени приједлог правника задуженог за тај предмет.

Жалбу ће Омбудсмен БиХ фотокопирати у одговарајућем броју предмета и за сваку жалбу отворити посебан предмет.

Одредбе претходног става односе се и на случај када поступак води Омбудсмен БиХ по службеној дужности.

2. Поступање по жалби - претходни поступак

Члан 22.

Сваку примљену жалбу Омбудсмен БиХ ће регистровати и писмено потврдити њен пријем без обзира на то да ли је она прихватљива или није, а потом приступити претходном испитивању у коме се утврђују процедуралне претпоставке за разматрање предмета, као што су уредност и прихватљивост жалбе.

Члан 23.

Ако се жалилац обрати Институцији усмено или путем телефона, електронском поштом или телефаксом, а омбудсмени оцијене да нема основа за прихватање жалбе и предузимање мјера из оквира њихове надлежности и овлашћења пружиће жалитељу потребну стручну помоћ о томе пред којим органом и у којем поступку може остварити своје евентуално право.

У случају из претходног става неће се регистровати жалба већ ће се у Институцији евидентирати обраћање жалиоца и стручна помоћ која је пружена, о чему ће се сачинити службена забиљешка.

Члан 24.

Институција омбудсмена води евиденцију о регистрованим жалбама и поступању по њима као и поступању у смислу члана 23. Омбудсмени ће посебним актом одредити начин вођења статистичке евиденције.

Члан 25.

О свим радњама и активностима које се предузимају поводом жалбе укључујући и контакте са жалиоцем састављају се службене забиљешке које се улажу у спис предмета.

Члан 26.

Омбудсмен БиХ може одбити да прихвати жалбу:

1. која је анонимна,
2. за коју сматра да је злонамјерна,
3. која је неоснована,
4. која не садржи никакав захтјев,
5. која са собом носи нарушавање легитимних права треће стране,
6. која је поднесена Омбудсмену БиХ након више од једне године од чињеница, догађаја или одлука на које се жалба односи,
7. ако подносилац жалбе није исцрпио правна средства, што је од њега било разумно за очекивати,
8. ако је жалба непотпуна или неразумљива, а подносилац је није допунио, односно исправио на тражење омбудсмена или је подносилац одустао од жалбе.

У случајевима из претходног става 1 овог члана, Омбудсмен БиХ ће донијети одлуку о неприхватљивости жалбе.

Члан 27.

Омбудсмен БиХ неће прихватити жалбу:

- 1) која је у основи истовјетна предмету већ разматраном од стране Омбудсмена БиХ, а не садржи нове релевантне податке,
- 2) која се односи на чињенично стање какво је било прије 14. децембра 1995. године.

У случајевима из претходног става, Омбудсмен БиХ ће донијети одлуку о неприхватљивости жалбе.

Члан 28.

Уколико Омбудсмен БиХ одлучи да не прихвати жалбу, о томе ће писмено обавијестити подносиоца жалбе у што краћем року, наводећи разлоге неприхватања, уз евентуални савјет о другим могућностима рјешавања случаја због којег је жалба поднесена.

Члан 29.

Институција омбудсмена може по службеној дужности покренути поступак истраживања ако на основу сазнања оцијени да се ради о тежем кршењу људских права или основних слобода појединца или масовном кршењу права или слобода, или да се врши дискриминација грађана по забрањеном основу, а грађани из страха или других оправданих разлога не желе да поднесу жалбу.

На овај начин Омбудсмен БиХ може поступати и уколико има сазнања да постоји повреда нечијих основних права и слобода, а постоји физичка спријеченост угроженог лица да поднесе жалбу.

3. Покретање истраге

Члан 30.

Када Омбудсмен БиХ одлучи да жалба или предмет покренут по службеној дужности указује на могуће кршење права жалиоца, покренуће поступак истраживања прибављањем потребне документације, тражењем изјашњења одговорне стране, увидом у одговарајући спис, разматра могућност медијације у циљу мирног и ефикасног рјешавања случаја представљеног у жалби и слично.

О предузетим мјерама ће се обавијестити подносилац жалбе, орган власти, односно одговорна страна на коју се случај односи и затражиће се у одређеном року изјашњење од одговорне стране. Тај рок може бити продужен уколико околности то захтијевају.

Одбијање поступања по захтјеву Омбудсмена БиХ сматраће се одбијањем сарадње о чему се непосредно обавјештава виши орган.

Сваки облик несарадње с Институцијом омбудсмена БиХ се евидентира и биће објављен у Годишњем извјештају.

Уколико орган или служба пропусти у остављеном року доставити свој одговор, односно став, може се наставити разматрање жалбе без траженог одговора.

Члан 31.

Омбудсмен БиХ ће одговор органа власти писмено доставити подносиоцу жалбе уколико се тај одговор по својој природи не сматра повјерљивим или тајним и одредити му рок за писмено изјашњење о наводима у одговору. Уколико се из одговора органа власти утврди да нема основа за даље поступање странка ће бити обавјештена у складу са чланом 35.

Уколико се подносилац жалбе не изјасни о одговору органа власти у остављеном року, сматраће се да је изгубио интерес за даље вођење поступка.

Члан 32.

Током поступка Омбудсмен БиХ ће посредовањем међу странама тежити ка споразумном рјешавању предмета.

Омбудсмен БиХ ће у свакој фази поступка настојати да ефикасно и квалитетно заврши предмет.

У том смислу, Омбудсмен БиХ ће тежити посредовању међу странкама (медијација) с циљем споразумног рјешавања спорне ситуације на коју је указано жалбом.

Члан 33.

У току истраге Омбудсмен може тражити помоћ од било ког лица, органа или службе за коју сматра да може помоћи у рјешавању предмета. Омбудсмен БиХ или лице коме су повјерене одређене истражне радње има приступ било ком органу власти или службенику у циљу провјере свих потребних информација, обављања појединачних разговора или проучавања потребних списа и докумената.

Члан 34.

Када у току истраге Омбудсмен БиХ утврди да извршење одлуке управног органа може произвести неприхватљиво нарушавање права подносиоца жалбе, може предложити надлежном органу да обустави извршење спорне радње на период не дужи од 10 дана.

Орган на који се обустава односи може у року од три дана од дана пријема приједлога, а у сваком случају прије извршења спорне радње, одбити да испоштује приједлог, образлажући, у писаном документу насловљеном на Омбудсмена БиХ, разлоге за то.

4. Затварање предмета

Члан 35.

Омбудсмен БиХ ће затворити предмет и донијети одлуку о затварању у сљедећим случајевима:

- 1) ако подносилац жалбе без оправданог разлога не учествује у поступку и поред позива од стране Омбудсмена БиХ,
- 2) ако подносилац жалбе одустане од жалбе, а Омбудсмен БиХ сматра да вођење истраге на властиту иницијативу нема сврхе,
- 3) ако одговорна страна током поступка отклони указану повреду права и слобода назначених у жалби,
- 4) ако стране постигну споразумно рјешење,
- 5) ако је жалба неоснована,
- 6) ако Омбудсмен БиХ након проведене истраге утврди да постоји неки од разлога из члана 24. и 25. ових правила (неприхватљиве жалбе),
- 7) ако се утврди да се не ради о повреди права и слобода које штити Омбудсмен,
- 8) ако је препорука прихваћена или кад препорука није прихваћена, а Омбудсмен је након тога предузео радње сагласно Закону.

5. Препоруке

Члан 36.

Уколико Омбудсмен БиХ утврди да је почињена повреда права и слобода, може дати препоруку органима власти и службеницима у сврху усвајања нових мјера сагласно одредбама Закона.

Члан 37.

Све препоруке Омбудсмена БиХ ће бити доступне јавности, осим у случајевима кад се односе на повјерљива и тајна питања или кад подносилац жалбе изричито захтијева да његово име и садржај жалбе не буду откривени.

Препоруке, одлуке, извјештаје и друге акте донесене у поступку потписују омбудсмени БиХ или лица која они овласте.

Члан 38.

Јавност рада Омбудсмена БиХ се обезбјеђује, између осталог:

- обавјештавањем јавности о појединим предметима путем медија,
- објављивањем донесених одлука и извјештаја,
- постављањем одлука и извјештаја на интернет страници Омбудсмена БиХ,
- издавањем публикација Омбудсмена БиХ

III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

О питањима поступка која нису регулисана Законом и овим Правилима омбудсмени ће одлучити у сваком конкретном случају.

Члан 40.

Ова Правила ступају на снагу даном доношења и објавиће се, у складу са Законом, у "Службеном гласнику БиХ".

Даном ступања на снагу ових Правила престају важити Правила за функционисање Институције Омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 45/04).

Омбудсмени БиХ
Нивес Јукић, с. р.
Љубомир Сандић, с. р.
Јасминка Џумхур, с. р.

Број Ои-К-521/11
22. 12. 2011. године

Na osnovu člana 36. stav 1. Zakona o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/02, 35/04 i 32/06), ombudsmeni za ljudska prava Bosne i Hercegovine donose

PRAVILA POSTUPKA

INSTITUCIJE OMBUDSMENA ZA LJUDSKA PRAVA
BOSNE I HERCEGOVINE

I. OSNOVNE ODREDBE

Члан 1.

Ovim pravilima utvrđuju se, u skladu sa Zakonom o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon), pravila postupanja Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Institucija) povodom žalbi u kojima se ukazuje na kršenje ljudskih prava i osnovnih sloboda građana ili koje provode ombudsmeni po službenoj dužnosti i uređuju druga pitanja značajna za rad Institucije ombudsmena.

Члан 2.

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promoviranja dobre uprave i vladavina prava, zaštite i sloboda fizičkih i pravnih lica, kako je garantirano posebno Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima, koji se nalaze u dodatku tog Ustava.

Institucija ombudsmena BiH će u vezi s tim nadgledati aktivnosti institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i Brčko Distrikta.

Члан 3.

Sjedište Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine je u Banjoj Luci. Institucija ombudsmena ima urede u Sarajevu, Mostaru, Livnu i Brčko Distriktu, koje zavisno od potreba može osnivati i u drugim mjestima BiH.

Члан 4.

Pored formiranja organizacionih jedinica utvrđenih čl. 1 Zakona o ombudsmenima za ljudska prava BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 32/00, 19/02, 35/04, 32/06), Institucija će po potrebi organizovati i rad drugih organizacionih jedinica.

Члан 5.

Institucija ombudsmena promoviše i unapređuje ljudska prava u Bosni i Hercegovini.

U svrhu obavljanja funkcije iz prethodnog stava ovog člana, Ombudsmen BiH identifikuje pravce razvoja ljudskih prava i sloboda, probleme i pitanja o društvenim programima i procedurama, uključujući problematiku koja se potencijalno može javiti u budućnosti.

Члан 6.

Institucija ombudsmena ima pečat i druga obilježja u skladu sa propisima Bosne i Hercegovine.